

ابزارهای یادگیری

ایجاد محیط محرک ۱۲۴

انتخاب اسباب بازیها ۱۲۵

استفاده از وسایل خانه برای ساخت اسباب بازی ۱۲۸

سرگرمیهای خانگی ۱۳۰

کامپیوتر ۱۳۴

تلویزیون و ویدئو ۱۳۴

کتاب و مطالعه ۱۳۵

فعالیت زیر نظر والدین ۱۳۷

اسباب بازیهای نوزادی تا ۶ ماهگی ۱۴۲

اسباب بازیهای ۷ تا ۱۲ ماهگی ۱۴۴

اسباب بازیهای ۱۲ تا ۱۸ ماهگی ۱۴۶

اسباب بازیهای ۱۸ ماهگی تا ۲ سالگی ۱۴۸

اسباب بازیهای ۲ تا ۳/۵ سالگی ۱۵۰

اسباب بازیهای ۳/۵ تا ۵ سالگی ۱۵۲

اسباب بازیهای ۵ تا ۷ سالگی ۱۵۴

ابزارهای یادگیری

شیوه طبیعی یادگیری برای کودک، بازی کردن است. برای کودکان، بازی کردن و یادگیری متضاد یکدیگر نیستند. کودکان از موقعیتهای «یادگیری» که لذت بخش باشند بهره می‌برند. مثلاً با استفاده از اسباب‌بازیهای ساختمان‌سازی، کار کردن با پازل، دومینو، و اسباب‌بازیهای نخ‌کردنی و جور کردن رنگها، جنسها، و شکلهای کودکان مهارتهایی اساسی را فرا می‌گیرند که بعدها آنها را قادر می‌سازد خواندن، نوشتن، و شمردن را بیاموزند.

اسباب‌بازیهای حاضری جهت یادگیری الزامی نیستند، زیرا کودکان به‌هرحال بازیها و اسباب‌بازیهایی برای خودشان ابداع می‌کنند، ولی اسباب‌بازیهای مناسب می‌توانند محرک لازم برای جستجو و کشف چیزهای جدید را فراهم کنند. نیازی هم نیست اسباب‌بازیها گران یا پیچیده باشند. بهترین اسباب‌بازیها آنهایی هستند که کودک را مجذوب خود می‌کنند و کودک بارها و بارها به سراغ آنها می‌رود. غالباً یک وسیله خانگی مثل لگن لباس‌شویی که می‌توان از آن به‌عنوان قایق، اتومبیل، یا استخر استفاده کرد، اسباب ساعتها بازی تخیلی را فراهم می‌آورد. در حقیقت برای فراهم کردن نوع وسایل بازی که برای تضمین پیشرفت عقلی آتی کودک ضروری است. لازم نیست حتی یک اسباب‌بازی «آموزشی» بخرید!

ایجاد محیط محرک

یکی از راههایی که می‌توانید رشد کودک خود را تسریع کنید، عبارت است از تشویق بازیهای خلاق با استفاده از یک محیط جذاب. روشی که شما برای چیدن و نمایش اسباب‌بازیهای کودکان به‌کار می‌برید تا حدود زیادی در تعیین اینکه آیا او با آنها بازی خواهد کرد یا نه، نقش دارد. اگر اسباب‌بازیها به‌صورت درهم و برهم داخل جعبه‌ای ریخته شوند، برای کودک جذابیتی نخواهند داشت. در حالی که اگر اسباب‌بازیها خوب به نمایش گذاشته شده و با نظم و ترتیب به‌صورت مناظر کوچک یا تابلوهای کوچک چیده شده باشند، او را به بازی کردن و ترتیب دادن آرایشهای ابتکاری دیگر تحریک می‌کنند.

وجود فضاهایی برای بازی در حوزه فعالیت‌های خاص، مثل یک سینی پر از شن، یک میز رنگ‌آمیزی، و جایی که کودک بتواند آب‌بازی کند، مفید است. در صورتی که از لحاظ ایمنی احتیاطهای لازم را به عمل آورید، آشپزخانه محل ایده‌آلی برای بازی کردن است، بخصوص اگر میز و صندلی مناسب کودک، اجاق اسباب‌بازی، و مقداری ظرف و ظروف و دیگ و ماهیتابه برای بازی وجود داشته باشد. می‌توان گوشه‌ای را برای عروسکها در نظر گرفت که کودک بتواند هرشب عروسکها را بخواباند و صبح روز بعد آنها را برای صبحانه بیدار کند. اسباب‌بازیها می‌توانند ساده باشند، گهواره‌ها را می‌توان از سبدهایی که یک لایه پارچه داخل آنها انداخته شده است ساخت، و افزودن یک صندلی بچه بسیار کوچک، و یک کمد کشویی برای لباسهای عروسکها به ایجاد فضایی واقعی‌نما برای خانه عروسکها کمک می‌کند.

یک محیط جالب فقط به داخل منزل محدود نمی‌شود. اگر شانس داشتن یک باغچه بزرگ یا باغ را دارید می‌توانید آن را با تجهیزات مناسبی مانند جعبه شن، تاب، سرسره، نردبان، تخته تعادل، و تپه کوچکی ایجاد شده در زمین چمن، که همگی محرک قوه تخیل کودکان هستند، پر کنید.

انتخاب اسباب بازی

همه کسانی که این موضوع به سرشان آمده است، می فهمند چقدر ناراحت کننده است دیدن اینکه پس از صرف ساعتها وقت برای انتخاب بی خطرترین، خوش رنگ ترین، سرگرم کننده ترین و آموزشی ترین اسباب بازی برای کودکشان، گیرنده ناسپاس بدون اطلاع از امکانات انگیزش بخش ارائه شده به او هنوز به بازی با درپوش ماهیتابه مورد علاقه اش ادامه می دهد! درسی که باید بگیرید این است که انتخاب «بهترین اسباب بازی» برای کودک کاری تقریباً ناممکن است. بهترین اسباب بازی آن است که کودک را مجذوب خود می کند و او دوباره و دوباره به سراغ آن می رود و تحریک و لذت بیشتر و بیشتری از آن کسب می کند. این اسباب بازی ممکن است خیلی گران یا خیلی ارزان تمام شود ولی نهایتاً همان اسباب بازی است که کودک از آن لذت می برد و بیشترین امکانات یادگیری را برای وی فراهم می آورد.

برخلاف آنچه والدین انتظار دارند، هر قدر اسباب بازی دارای شکل غیر اختصاصی تر و بنیادی تری باشد، جای بیشتری برای قوه تخیل کودک باقی می گذارد. مثلاً شاید یک تکه چوب که می توان از آن به عنوان شمشیر، چوب جادوگری، یا باتوم پلیس استفاده کرد بیشتر از یک عروسک با لباسهای گران قیمت که فقط می تواند یک شخصیت داشته باشد، به خلاقیت کودک شما کمک کند.

با وجود این، اسباب بازیهای بسیار خوبی وجود دارد که چنان طراحی شده اند که قادرند محرکی برای کودک شما جهت جستجو و کشف چیزهای جدید و یادگیری مهارتهای نو باشند. معیارهایی که متعاقباً گفته می شود به شما کمک می کند بهترین اسباب بازی را برای کودکانتان انتخاب کنید.

تناسب سنی

یکی از مهمترین نکاتی که باید به یاد داشته باشید این است که کودکان، به ویژه در سه سال اول زندگی، به سرعت تغییر می کنند و اسباب بازیی که یک کودک دوماهه را سرگرم می کند برای یک کودک دوساله سرگرم کننده نیست و برعکس. کودکان همگام با رشد خود به محرکهای متفاوتی نیاز دارند و انتخاب اسباب بازی بایستی بر اساس نیازهای متغیر آنها باشد. تناسب داشتن اسباب بازی انتخاب شده با سن کودک بسیار مهم است. اگر اسباب بازی خیلی پیشرفته باشد کودک نمی داند چگونه با آن بازی کند و لذت زیادی از آن نمی برد. اگر هم بسیار ابتدایی باشد حوصله کودک زود سر می رود.

کودکان خیلی خردسال به اسباب بازیهایی نیاز دارند که هر پنج حواس آنها را تحریک کند. اسباب بازیهای مناسب برای کودک زیر یک سال آنهایی هستند که رنگها، حالات مختلف سطح (نرمی یا زبری و غیره)، مواد، و شکلهای جالب و متنوع را به کودک می نمایانند. اسباب بازیهایی که صدا در می آورند و نسبت به عملی که با آنها انجام می شود واکنش نشان می دهند، مثل جغجغه، به کودک احساس تسلط و کنترل می دهند و رشد مهارتهای دستی و هماهنگی او را تسریع می کنند.

کودکان نوپا از بازیهای «داخل گذاشتن - بیرون آوردن» لذت می برند، لذا مکعبهایی با اندازهها و شکلهای مختلف، فنجانهای پلاستیکی، قاشق، اسباب بازیهای داخل حمام، پیاله، صفحه های گردی که روی قطعات چوبی عمودی سوار می شوند، و هر مهای اسباب بازی، همگی از اسباب بازیهای مورد علاقه آنها هستند. اسباب بازی مفید و بادوام برای این مرحله، یک بسته مکعب با اندازهها و شکلهای مختلف است که در این سن برای انجام بازیهای داخل گذاشتن - بیرون آوردن و بعداً برای انجام بازیهای تخیلی مهمی مثل خانه سازی، قایق سازی، و غیره به کار می رود.

در حدود دوسالگی، کودکان مهارت چرخش میج دست را کسب می کنند که آنها را قادر می سازد چیزهای مختلف را پیچانند و درها را باز کنند. اسباب بازی هایی که درپوش پیچی دارند، مکعبهایی که داخل هم چفت می شوند، مجموعه اشکال پیشرفته تر با قطعاتی به شکلهای مختلف که هر یک فقط در داخل یک سوراخ جا می گیرد، تابلو شکل، و میز نجاری همگی اسباب بازیهای مناسبی برای رشد کودکان در این مرحله سنی به شمار می روند. کودک پیش دبستانی همچنان از بازی با مکعبها، وسایل نقاشی و رنگ آمیزی، و هر چیزی که محرک بازیهای تخیلی باشد لذت می برد. او می تواند شروع به انجام بازیهای ساده با کارتهای بازی یا دومینوهای تصویری کند. تمام بچه ها بازی کردن را دوست دارند و این برای کودکان مفید است زیرا سبب تقویت دورانیدشی و توانایی پیش بینی عواقب یک کار می شود. بازی همچنین فرصتی است که کودکان هم گاهی بر شما غلبه کنند. به یاد داشته باشید که اگر شما هم در بازیها شرکت کنید، جنبه آموزشی بازی برای کودکان بیشتر می شود. مثلا بازیهای کارتی نه تنها تسلط کودکان بر اعداد را بیشتر می کند، بلکه مسلط شدن بر راهبردها (استراتژی) را نیز تقویت می کند. این کیفیت برای کمک به کودکان در جهت تلاش برای رسیدن به اهداف مختلف حائز اهمیت است. همچنین سبب تمرکز حواس و پشتکار در اهتمام به یک کار بخصوص تا تمام کردن آن می شود، و رشد ذهنی کودکان را سرعت می بخشد.

چند منظوری و تحریک بخشی

هنگام خرید اسباب بازی، غیر از توجه به تناسب آن برای محدوده سنی کودک، باید به چند نکته دیگر نیز دقت کنید. اول اینکه آیا کاملاً بی خطر است؟ دوم اینکه آیا تحریک بخش است؟ سوم، آیا ارزش بازی کردن دارد؟ به عبارت دیگر آیا اسباب بازی آنقدر چند منظوره هست که برای انواع بازیها کاربرد داشته باشد و با افزایش سن کودک هنوز قابل استفاده باشد. چهارم، خیلی ساده، آیا سرگرم کننده هست؟ برای اینکه مقایسه بسیار ساده ای کرده باشیم، یک بسته مکعب، اسباب بازی مناسبی است زیرا می توان در سنین مختلف به یک اندازه از آن لذت برد و محرک قوه تخیل و بازی فعال است. اسباب بازیهای مکانیکی این اندازه مفید نیستند زیرا نمی توان کار زیادی با آنها کرد و کودک خیلی زود حوصله اش از آنها سر می رود.

همه ما می دانیم که اسباب بازیها می توانند ارزش آموزشی داشته باشند، ولی این را نیز باید بدانید که اسباب بازیها می توانند ادراکات کودکان را غنی سازند. اسباب بازیهایی که از این نظر بیشترین فایده را دارند آنهایی هستند که کودک شما می تواند با آنها کاری انجام دهد، نه اینکه صرفاً مجبور باشد به صورتی کلیشه ای و از پیش تعیین شده با آنها بازی کند.

مثلا اسباب‌بازیهایی که به هم چفت می‌شوند یا به هم می‌چسبند و با استفاده از آنها می‌توان چیزهای مختلفی را ساخت، از سنین پایین به کودکان می‌آموزند که می‌توانند چیزها را با استفاده از مهارت دستی و ذهنی خود تغییر دهند. به علاوه هوش فضایی و عمق ادراک آنها را نیز افزایش می‌دهند. از آنجا که پسرها عموماً در این زمینه‌ها استعداد بیشتری دارند، این قبیل اسباب‌بازیها بخصوص برای دخترها مفیدند.

اگر کودک شما هنوز در پوش ماهیتابه را ترجیح می‌دهد، مأیوس نشوید، زیرا وسایل خانه می‌توانند اسباب‌بازیهای بسیار مفید، سرگرم‌کننده، و ایمنی باشند. برای داشتن ارزیابی صحیحی از اینکه آیا شما در هر برهه زمانی خاص، بهترین اسباب‌بازی ممکن را انتخاب کرده‌اید یا خیر، واکنش کودک شما بیشترین اهمیت را دارد. شما مجبور نیستید جدیدترین اسباب‌بازیهای آموزشی را خریداری کنید زیرا هر چیزی که کودک شما را مجذوب کند برای او جنبه آموزشی دارد. کودکان ذاتاً یادگیرنده هستند و هر چیزی که مورد علاقه کودک قرار بگیرد، چیزی به او می‌آموزد.

بی‌خطر بودن

بدیهی است که مهمترین نکته هنگام خریدن یا درست کردن اسباب‌بازی برای کودک، بی‌خطر بودن آن است. هر چند ضرب‌دیدگی، کبودی، و خراشیدگی بخشی طبیعی و غیر قابل اجتناب از بازی یک کودک ماجراجو است، راههایی نیز وجود دارد که به کمک آنها می‌توانید مطمئن شوید آنچه که در اختیار کودک خود می‌گذارید تا با آن بازی کند یک اسباب‌بازی بی‌خطر و سرگرم‌کننده است و نه یک اسلحه بالقوه مضر. لطیفه‌ای قدیمی هست که می‌گوید «ما یک اسباب‌بازی نشکن برای بچه خریدیم و او بقیه اسباب‌بازیها را با آن شکست». این لطیفه از نظر اکثر والدین که می‌دانند کودکان تا چه حد می‌توانند مخرب باشند، کاملاً درست است. بنابراین نه تنها بایستی اسباب‌بازیها را هنگام خرید از نظر نقایص خطرناک در طراحی آنها کنترل کنید بلکه پس از آن هم باید در فواصل منظم این کار را تکرار کنید تا مطمئن شوید عیب خطر سازی پیدا نکرده‌اند. مثلاً آیا چشمهای خرس عروسکی در اثر کشیدن مکرر شل نشده است؟ آیا قسمتهای پلاستیکی اسباب‌بازی نشکسته و لبه تیزی به جا نگذاشته است؟ بدیهی است اسباب‌بازیهایی که برای اطفال بسیار خردسال ساخته می‌شوند بایستی با دقت خاصی ساخته شده باشند زیرا این اطفال توانایی لازم برای خلاص شدن از دردسرهای احتمالی را که ممکن است یک اسباب‌بازی برایشان پیش آورد ندارند. برخی از نکات خاصی که باید در مورد اسباب‌بازیهای داخل کالسکه بچه به آنها توجه شود به قرار زیر است:

☐ آیا جغجغه کودک آنقدر سبک هست که وقتی خواه‌ناخواه با آن به خود ضربه می‌زند، صدمه نبیند؟	☐ آیا سوراخی که انگشت کودک در آن گیر کند، وجود ندارد؟
☐ آیا جغجغه یا دندانگیر قسمت دراز یا باریکی ندارد که به حلق کودک برسد؟	☐ آیا اسباب‌بازی نخ بلندی که کودک آن را ببلعد یا دور گردنش پیچد ندارد؟

وقتی می‌خواهید اسباب‌بازیهای پرزدار بخرید اطمینان حاصل کنید که قابل شستشو و دارای رنگ ثابت باشند. جدا از دلخوری که از بین رفتن رنگ اسباب‌بازی در اثر مکیدن کودک ایجاد می‌کند، خود رنگ ممکن است مضر باشد. مواد به کار رفته در رویه اسباب‌بازی باید در برابر اشتعال مقاوم باشند و مواد پر شده در آن نیز از مواد بی‌خطری که قابل استنشاق و خفه‌کننده نباشند درست شده باشد. تمام قسمتهای سفت، مثل چشمها و بینی عروسک باید کاملاً محکم باشند و با استفاده از میخ یا پونز وصل نشده باشند.

کودکانی که کمی بزرگتر و پرتحرکتر هستند کنجکاوی ذاتی و امکان تخریب بیشتری دارند؛ این دسته از کودکان اشیاء کوچک را در دهان، بینی، و گوش خود می گذارند. یک قاعده ساده برای اسباب بازیها این است که هیچ قسمت مجزایی از آن نباید ابعادی کمتر از چهار سانتیمتر داشته باشد. قبل از خرید مطمئن شوید که:

- ☐ تمامی رنگها، مدادهای رنگی، و خمیرها غیر سمی باشند.
- ☐ اسباب بازیهای الکتریکی باتریهای بزرگ داشته باشند.
- ☐ از خرید اسباب بازیهایی که باتریهای کوچک مانند باتری ماشین حساب دارند اجتناب کنید، زیرا ممکن است کودک آنها را بلعد یا در گوش و بینی خود فرو کند.
- ☐ اسباب بازیهای برقی خطر برق گرفتگی نداشته باشند.
- ☐ اسباب بازیها سفت و محکم هستند و قطعات کوچک یا تیز به علت شکستن آنها ایجاد نمی شود.
- ☐ اسباب بازیهایی که باید وزن کودک را تحمل کنند، مثل اسباب بازیهای چرخدار داخل منزل، محکم و باثبات باشند.

هنگامی که کودک آنقدر بزرگ شده است که در حیاط یا پارک با اسباب بازیهای بزرگ بازی کند، خطرات جدیدتری رخ می نماید. وسایل و اسباب بازیهای خارج از منزل را بایستی به دقت بررسی و نصب کرد، و در فواصل منظم از نظر معایب احتمالی کنترل کرد.

- ☐ وسایل بازی داخل حیاط را با دقت روی چمن یا سطح نرم و صاف دیگری مستقر کنید؛ هرگز محل استقرار آنها روی سطح سیمانی نباشد.
- ☐ سرسره ها، تابها، و سایر وسایل بازی باید هر چند وقت یک بار از نظر استحکام، پایداری، و فرسودگی احتمالی بازرسی شوند.
- ☐ وسایل بزرگ نباید طوری باشند که سبب آسیبهای برشی یا فشاری شوند یا بدن کودک لای قسمتهای متحرک آنها گیر کند.
- ☐ اطمینان حاصل کنید که سطوح وسایل بازی صاف است و برآمدگی یا لبه های تیز در آنها وجود ندارد.
- ☐ مواد مورد استفاده برای چادر، خانه اسباب بازی، و غیره در برابر اشتعال مقاوم باشند.
- ☐ محل شن بازی را برای جلوگیری از ساکن شدن حیوانات یا دفع فضولات در آن، پوشانید.
- ☐ هرگز به کودکان خردسال اجازه ندهید به تنهایی وارد استخر یا حوض شوند (حتی استخر بچگانه) زیرا ممکن است حتی در عمق بسیار کمی از آب غرق شوند.
- ☐ به دقت به کودکان آموزش دهید که چه کارهایی را می توانند با وسایل بازی انجام دهند و چه کارهایی را نباید انجام دهند.

فراهم آوردن محیط کاملاً بی خطر برای کودکان غیرممکن است زیرا کودکان ذاتاً کنجکاوند و منازل و پارکها نیز طوری ساخته نشده اند که در قبال کنجکاوی کودکان و خطرات مربوط به آنها ایمن باشند. با این حال اگر شما اقدامات احتیاطی را در حد معقول مراعات کنید و کنجکاوی کودک خود را با وسایل بازی بی خطر در داخل و خارج منزل ارضا کنید، تا حدود زیادی خطر حوادث شدید کاهش می یابد. همچنین به خاطر داشته باشید که کودکان خردسال بایستی همیشه تحت نظارت صحیح باشند و هرگز به تنهایی در بیرون خانه بازی نکنند.

استفاده از وسایل خانه برای ساختن اسباب بازی

شما بدون صرف پول نیز می توانید بهترین اسباب بازیها یا لافل اسباب بازیهای بهتر از آنچه با پول می توان خرید در اختیار کودکان قرار دهید. با نگاهی به گوشه و کنار آشپزخانه منزل و کمی قوه تخیل از جانب خودتان و کودکان می توانید ساعتی سرشار از سرگرمیهای جذاب برای کودک خود فراهم آورید.

ظروف

ظرفهای پلاستیکی غذا، سطل ماست، ظرف بستنی، لیوانهای پلاستیکی، بطریهای پلاستیکی، ماهیتابه و قوطیهای محکم، شاید ساده ترین و چندمنظوره ترین اسباب بازیهای خانگی باشند. می توان از جعبه های پلاستیکی با اندازه های مختلف برای ساعتها بازی از نوع داخل گذاشتن و بیرون آوردن، برداشتن و ریختن آب در حمام، پر و خالی کردن ماسه، یا بازی با گل در باغچه استفاده کرد. با ریختن چند تکه خمیر نان یا نخودفرنگی خشک شده در یک ظرف و محکم کردن درب آن می توانید یک جفجغه یا ابزار موسیقی بسازید. با اضافه کردن چند تا قاشق چوبی می توانید یک طبل تمام عیار درست کنید؛ ماهیتابه برای این منظور کاملاً مناسب است! اگر قوطیهای محکم را به صورت وارونه در باغچه فرو کنید می توانید از آنها به عنوان سنگ زیر پا استفاده کنید یا اگر آنها را سوراخ کنید و ریسمانهای بلندی به آنها ببندید، چوب پای بی خطری ساخته اید که برای تقویت قدرت تعادل مفید است. برای کودکان کم سن و سال تر می توانید با ظروف یک بار مصرف بنا به سلیقه خود اسباب بازیهای مختلفی مثل فرفره و غیره درست کنید.

مواد غذایی

با تکه های ماکارونی، لوبیا، و سایر خشکبار، اسباب بازیهای بسیار خوبی می توان ساخت. از تمام آنها می توان به عنوان قسمت صداساز داخل یک اسباب بازی استفاده کرد، می توان با چسباندن آنها روی مقوا، تابلوهای هنری (کولاژ) درست کرد، و می توان آنها را رنگ آمیزی کرد و با کشیدن آنها به نخ یا کش، دستبند و گردنبند درست کرد. حتماً کودک را تحت نظر داشته باشید زیرا ممکن است حبوبات را در دهان یا منافذ بدن خود فرو کند.

می توان از سیب زمینی و هویج برای ساختن مهر چاپ استفاده کرد. برگه های تیره رنگی را اگر بگذارید تا خشک شوند، مارپیچ های جالبی می سازند. بیشتر بچه ها دوست دارند مقداری مایه شیرینی در اختیارشان بگذارید تا بنا به سلیقه خود به آن شکل دهند و شما آن را همراه با غذای «اصلی» بپزید.

اشیاء کاغذی

لوله های مقوایی داخل دستمال کاغذی لوله ای را با کمی تزئین می توان به عروسکهای خیمه شب بازی از نوعی که روی انگشت قرار می گیرند تبدیل کرد. عروسکهایی را که روی دست قرار می گیرند می توان از پاکتهای کاغذی ساخت. شانه های شش تایی تخم مرغ پس از تزئین قسمت داخلی و خارجی، تبدیل به هیولاهای جالبی می شوند زیرا روی لولای خود مانند یک آرواره باز و بسته می شوند.

اگر قرقره های خالی نخ را به ریسمان بکشید تبدیل به یک اسباب بازی کشیدنی جالب می شوند، بخصوص اگر طوری رنگ آمیزی شوند که شبیه کرم یا مار به نظر برسند.

خمیر شیرینی پزی

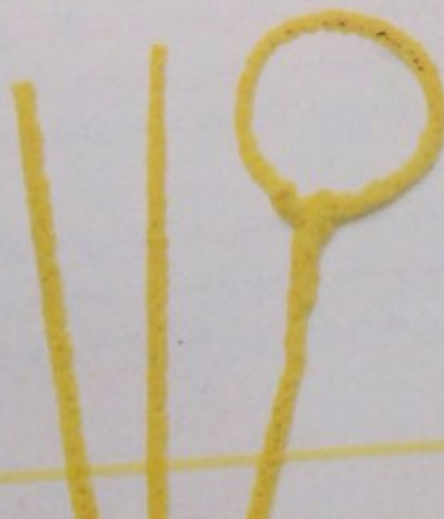
و شکل پذیر شود. می‌توانید آن را به گلوله‌های کوچکتر تقسیم کنید و همراه با رنگ خوراکی ورز دهید تا خمیر خوشرنگی به‌دست آید. خمیر را پهن کنید و با استفاده از قالبهای شیرینی‌سازی یا چاقو شکلهای دلخواهی از آن درآورید. برای خشک کردن، شکلهای بریده شده را روی سینی شیرینی‌پزی بگذارید و در درجه حرارت ۲۵۰ تا ۳۰۰ درجه سانتیگراد بپزید تا کاملاً سفت شوند.

۲۲۵ گرم آرد ذرت را در یک ظرف بزرگ با ۳۵۰ گرم جوش شیرین مخلوط کنید. ۳۶۰ میلی‌لیتر آب را یکباره اضافه کنید و آنقدر هم بزنید تا غلیظ و یکدست شود. سپس آن را روی سطحی خنک و دور از حرارت برگردانید و با یک پارچه مرطوب بپوشانید. وقتی خمیر خوب سرد شد، آرد ذرت به دستهای خود بزنید و خمیر را ورز دهید تا یکدست

حبابه‌های صابون

۱۸۰ میلی‌لیتر مایع ظرفشویی یا شامپوی بچه را با ۱/۸ لیتر آب رقیق کنید. برای تقویت حبابه‌ها ۲۴۰ میلی‌لیتر گلیسرین به آن بیفزایید. با پیچاندن سر یک لوله پاک‌کن به شکل حلقه، یک دمنده ساده درست کنید.

خمیر شکل سازی

۶۲۵ گرم آرد ساده، ۳۰۰ گرم نمک، و ۵ قاشق غذاخوری روغن سالاد را در یک ظرف بزرگ مخلوط کنید. ۲۴۰ تا ۴۸۰ میلی لیتر آب را کم کم به آن اضافه کنید. اگر خمیر چسبنده شد آرد بیشتری اضافه کنید؛ خمیر باید خشک باشد و به راحتی شکل بگیرد. برای رنگ

کردن خمیر، آن را به گلوله هایی تقسیم کنید و چند قطره رنگ خوراکی به داخل حفره هایی که در هر گلوله ایجاد کرده اید، بریزید. گلوله را روی یک سطح قابل شستشوی آغشته به آرد فشار دهید و بمالید تا رنگ

با آن مخلوط شود. اگر خمیر چسبناک شد آرد بیشتری اضافه کنید.

برای خوشبو کردن خمیر، مقداری پودر ژلاتین با اسانس میوه به آن بیفزایید. این خمیر را تا سه هفته می توان در کیسه پلاستیکی در یخچال نگهداری کرد.

رنگ انگشتی

۱۲۵ گرم ماده آهار لباس یا ۲۲۵ گرم آرد ذرت را در کمی آب سرد حل کنید. ۹۰۰ میلی لیتر آب جوش به آن اضافه کنید و مخلوط حاصل را مجدداً جوش بیاورید. آنقدر حرارت دهید تا غلیظ شود. مخلوط را از روی اجاق بردارید و ۴۰ گرم پودر یا تراشه صابون سفید خالص در آن بریزید و هم بزنید. مخلوط را در ظرفهای جداگانه بریزید و با استفاده از رنگ پوستر، آبرنگ، یا

رنگ خوراکی رنگ آمیزی کنید. تقریباً از هر شیء خانگی می توان برای ساخت طرحها و شکلهای جالب استفاده کرد، مثلاً شانه، گیره لباس، اسفنج، قرقره، و لوله های مقوایی. می توانید از شانه های پلاستیکی تخم مرغ یا یک سینی کوچک کهنه به عنوان تخته شستی مناسبی برای نقاشی کوچولوی مشتاقان استفاده کنید.

زیور آلات خمیری

چند پایون ساخته شده از خمیر خوراکی را با دو یا چند نوع رنگ اسپری رنگ آمیزی کنید و بگذارید خشک شود. آنها را با یک تکه کش نازک به نخ بکشید تا یک گردنبند یا دستبند زیبا درست شود.

چاپ گیاهی

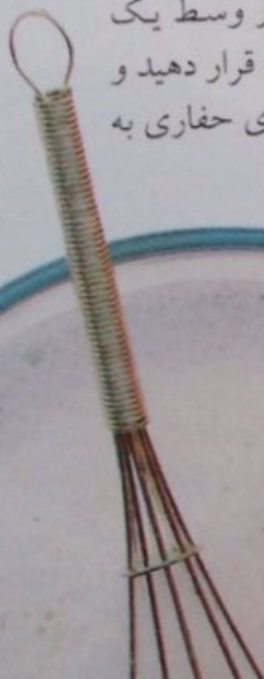
با استفاده از یک چاقوی کوچک بسیار تیز، یک طرح ساده مثل مثلث یا ستاره را روی یک هویج یا سیبزمینی برش دهید. سپس قسمتهای زائد را از کنار ببرید و به آرامی درآورید تا طرح مورد نظر برجسته شود. شکلهای مختلفی را، با استفاده از یک سیبزمینی یا هویج برای هر شکل، بسازید. با فرو بردن آنها در رنگ و زدن آنها به روی کاغذ یا پارچه، نقشها و طرحهای تکراری رنگین درست کنید.

امواج در روز بارانی

مقداری پودر رختشویی بی ضرر را داخل یک لگن بزرگ آب بریزید و با همزن هم بزنید. اگر چند بار خوب به هم بزنید امواج زیبای کف آلود ظاهر خواهد شد.

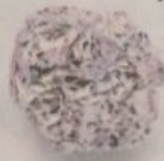
بازی در ساحل

یک لگن لباسشویی را با بلغور یا سنگریزه آکواریوم پر کنید. آن را در وسط یک حوله بزرگ یا ملحفه کهنه قرار دهید و تعدادی ظرف و قاشق برای حفاری به آن اضافه کنید.

چسب

۱۸۰ میلی لیتر آب، ۲ قاشق غذاخوری شربت ذرت، و ۱ قاشق غذاخوری سرکه سفید را حرارت دهید تا خوب به جوش آید. در ظرف جداگانه‌ای ۱۲۵ گرم آرد ذرت را با مقداری آب مخلوط کنید. در حال هم زدن مداوم، مخلوط آرد ذرت را آرام آرام به مخلوط داغ اضافه کنید. این مخلوط اگر تا صبح بماند تبدیل به چسب خوبی خواهد شد.

تزئینات زرورقی

زرورق را مچاله کنید و از آن «زیورآلات» بسازید یا از آن به عنوان بدنه‌ای برای شکل سازی استفاده کنید. با استفاده از قیچی زیگزاگ، زرورق را به صورت نوار با کناره‌های زیگزاگ ببرید و با به هم چسباندن نوارها، زنجیرهای کاغذی براقی برای مهمانیها درست کنید.

یک سری مثلث روی لبه یک تکه مقوای محکم طلایی رنگ رسم کنید. با دقت این مثلثها را ببرید و یک تاج بسازید. مقداری کاغذ براق دور لوله کاغذ توالت بپیچید و بسته به ذوق خود تزئینات مختلفی را به آن بچسبانید. به این ترتیب اشیاء تزئینی جالبی برای مهمانیها بسازید.

رنگ انگشتی «خوراکی» برای بچه‌ها

۷۵ گرم آرد چاودار یا آرد گندم ساده را با مقداری آب در یک تابه مخلوط کنید. در حالی که دائماً مخلوط را به هم می زنید آن را به نقطه جوش برسانید. مقداری آرد ذرت که با ۴ قاشق غذاخوری آب سرد مخلوط شده است به آن اضافه کنید. بگذارید این مخلوط سرد شود، و سپس آن را با مقدار کمی رنگ خوراکی یا مواد غذایی رنگ آمیزی کنید.

خمیر بازی کودک

۴۲۵ گرم آرد، ۱۲۰ میلی لیتر روغن سالاد، و ۱۲۰ میلی لیتر آب را در یک ظرف بزرگ مخلوط کنید. آن را خوب ورز دهید و در صورت لزوم آب بیشتری اضافه کنید تا مخلوط چسبنده شود. اگر تمایل داشتید آن را با رنگ خوراکی رنگ آمیزی کنید.

در کودکی بسیاری از ما نقاط کوری از نظر یادگیری وجود داشته است. بعضی از ما در انشا نوشتن مشکل داشتیم و برخی در ریاضیات. کامپیوتر عالیترین وسیله برای نشان دادن روابط ریاضی است و جوی استیک بازیهای کامپیوتری پل ایده‌آلی بین بازی و یادگیری مبانی ریاضیات برای کودکان است. کامپیوتر همچنین وسیله‌ای است که از طریق آن، کودکان بلافاصله تأثیر کار خود را می‌بینند، زیرا هر عملی که با دست انجام می‌دهند با نتیجه‌ای روی صفحه کامپیوتر همراه است. به این طریق آنها به لذت حاصل از بازگشت اطلاعات (پس‌خورد) پی می‌برند. این وسیله نوعی رویکرد به برنامه‌ریزی و حل مسائل را می‌آموزد که به سرعت به سایر حوزه‌های یادگیری و فعالیت‌های روزمره نیز تعمیم می‌یابد. با این حال بهتر است کامپیوتر را برای بچه‌های بزرگتر خریداری کرد؛ زیرا برای کودکان پیش‌دبستانی که فاقد توانایی تسلط بر آن هستند مناسب نیست.

تلویزیون و ویدئو

تلویزیون می‌تواند جنبه آموزشی بالایی داشته باشد، زیرا برنامه‌های مخصوص کودکان چگونگی خواندن و شمردن را به آنها می‌آموزد و کودکان را با افکار و تجربیات تخیلی و خلاق آشنا می‌کند. اما هرچند سابقاً «برنامه کودک» تقریباً مدت زمان مناسبی را برای نشستن کودکان در پای تلویزیون فراهم می‌کرد، پیشرفتهای تکنولوژی از قبیل کانالهای بیشتر، تلویزیون ماهواره‌ای، و بخصوص ویدئو، این امکان را برای کودکان فراهم آورده است که تمام روز به تلویزیون بچسبند.

تلویزیون نه تنها به هیچ وجه برای کودکان تحریک‌بخش نیست، بلکه دارای تأثیری مسخ‌کننده و فلج‌کننده روی بچه‌هاست زیرا ارتباط آنها را با لمس و ادراک مستقیم دنیای اطراف که برای رشد به آن نیاز دارند، قطع می‌کند. هر پدر و مادری می‌داند که تلویزیون بچه‌های پرسروصدا را آرام می‌کند و بچه‌ها اغلب برای اینکه چیزی از بیرون حواس آنها را پرت نکند، خیلی نزدیک به تلویزیون می‌نشینند. وسوسه استفاده از تلویزیون برای سرگرم کردن کودکان هنگامی که پدر و مادر وقت یا انرژی بازی با آنها را ندارند، بسیار قوی است. متأسفانه این موضوع میزان ارتباط اجتماعی با والدین را که برای رشد اجتماعی و زبانی کودک اهمیت فراوان دارد، کاهش می‌دهد. ممکن است زمان قصه خواندن که در آن پدر یا مادر و کودک به اتفاق هم وقایع کتاب را دنبال می‌کنند و کودک از نیروی تخیل خود استفاده می‌کند و به تدریج با کلمات مکتوب آشنا می‌شود، جای خود را به تماشا کردن تلویزیون و ویدئو بدهد، که در آن کودک تنهاست و دریافت‌کننده اطلاعاتی راجع به دنیای خودش می‌باشد که شاید اگر خودش آنها را کشف کند لذت‌بخش‌تر باشد.

امروزه حتی پدران و مادران اندیشمند نیز ممکن است خود را با این توجیه که فقط اجازه تماشای برنامه‌های ویژه کودکان و برنامه‌های آموزشی را به کودکانشان می‌دهند بفریبند و با دادن اجازه تماشای تلویزیون به کودکانشان وقت فراغتی را برای خود به دست آورند. مدت زمان تماشای تلویزیون توسط کودکان را طور دیگری نیز می‌توان تعبیر کرد و آن کارهایی است که با چسبیدن به تلویزیون از انجام آنها محروم می‌شوند.

- ❑ جستجو، غریبال کردن، و تجزیه و تحلیل اطلاعات و سپس استفاده از آن در موقعیتهای روزمره
- ❑ تمرین مهارتهای حرکتی، خواه ظریف یا غیرظریف
- ❑ تمرین هماهنگی چشم و دست
- ❑ استفاده از بیش از دو حس در یک زمان برای گسترش درک محیط پیرامون
- ❑ پرسیدن سؤال و دریافت پاسخهای مفید آموزشی
- ❑ کاوشگری و استفاده از کنجکاوی خود
- ❑ استفاده از ابتکار عمل یا انگیزه
- ❑ پاسخ به چالشها
- ❑ حل مسائل

- ❑ تفکر تحلیلی
- ❑ استفاده از قوه تخیل
- ❑ تمرین مهارتهای ارتباطی
- ❑ بهبود مهارتهای کلامی
- ❑ خواندن و نوشتن
- ❑ خلاق یا سازنده بودن
- ❑ عدم توانایی در تمرکز برای مدت طولانی به دلیل لرزش تصویر تلویزیون
- ❑ عدم رشد تفکر منطقی و متوالی، زیرا در تلویزیون عملیات به طور مداوم در زمان به عقب و جلو می‌رود یا به‌طور موازی در زمان صورت می‌گیرد.

ممکن است والدین اصرار داشته باشند که تلویزیون سبب تحریک قوه تخیل می‌شود، زیرا غالباً کودکان از شخصیت‌های محبوب تلویزیونی تقلید می‌کنند. قطعاً همه ما در دوران کودکی شخصیت‌هایی را می‌شناختیم که دوست داشتیم از آنها تقلید کنیم، ولی اگر کودکان را با روشهای فعالانه‌تری، مثل پوشیدن لباس شخصیت‌های دلخواهشان، تحریک کنید می‌بینید که استعداد آنها برای خلق شخصیت‌های مخصوص به‌خود عالی است. از آنجا که تلویزیون کار ابداع تخیلی را خودش انجام می‌دهد، سبب نوعی تنبلی تخیل می‌گردد.

مقداری تماشای تلویزیون می‌تواند تجربه‌ی باارزشی برای کودک شما باشد زیرا مفاهیم جدیدی، مثل خواندن ساعت، را یاد می‌گیرد و از انجام آنها لذت می‌برد. تلویزیون یک منبع اطلاعاتی برای کودک شما در کنار سایر منابع است. اما کارشناسان معتقدند که روزی یک ساعت تماشای تلویزیون برای یک کودک خردسال کافی است. در غیر این صورت زمانی که بایستی صرف بازیهای فعال، اکتشاف، و برقراری ارتباط شود هدر می‌رود و ممکن است رشد تمام‌عیار کودک شما را محدود سازد.

کتاب و مطالعه

اگر از من خواسته شود که فقط یک روش برای غنی‌سازی محیط کودک و کمک به رشد مناسب او انتخاب کنم، داشتن کتاب در خانه را توصیه خواهم کرد. اگر از مطالعه لذت می‌برید آن را به‌طور آشکار نشان دهید و در باره آن صحبت کنید؛ کودک شما نیز همین کار را خواهد کرد. کلمات برای کارکرد مغز ما نقش حیاتی دارند، بنابراین مطالعه بسیار مهم است. بین تعداد کتابهای موجود در منزل و میزان مطالعه کودک شما ضمن رشد و در بزرگسالی، ارتباط وجود دارد.

کتابها یکی از بزرگترین لذات زندگی هستند و برای آموختن کلماتی که کودک شما به‌وسیله آنها بتواند احساسات، نظرات، و افکار خود را بیان کند اهمیت حیاتی دارند. به‌علاوه کتابها با توصیف روابط، ترسیم موقعیتهای، و معرفی شخصیتها، جهانی را که کودک در آن زندگی می‌کند برای او تبیین می‌کنند. کتابها محرک بازیهای تخیلی هستند، معرف افکار و عقاید مختلف‌اند، و انسان را سرگرم می‌کنند.

کودکان همیشه از والدین خود تقلید می‌کنند. بنابراین اگر شما کتاب بخوانید کودکان هم می‌خوانند. البته بهتر است در آغاز همراه با هم مطالعه کنید. در منزل ما کودکان قبل از پایان سال اول زندگی، معمولاً حدود نه یا ده ماهگی با کتاب آشنا می‌شدند و آشنایی با کتاب همیشه همراه با هم انجام می‌شد. اگر کودک علاقه خاصی نشان نمی‌داد این کار را فقط چند دقیقه ادامه می‌دادیم، ولی روزی چند بار به اتفاق «مطالعه» می‌کردیم.

تشویق کودک به مطالعه

اگر واقعا می‌خواهید اشتیاق به مطالعه را در کودک خود ایجاد کنید، کاری کنید که مطالعه از نظر او تجربه‌ای موفق و لذت‌بخش باشد. سعی کنید هر روز یا لااقل هفته‌ای چند بار برای کودکان کتاب بخوانید و خود را به انجام این کار در ساعتی خاص عادت دهید.

کتابهایی را انتخاب کنید که با سطح علایق کودک شما تناسب داشته و ظاهر زیبا و تصاویر جذابی داشته باشند. کودکان به تصاویر افراد، اماکن، و وقایعی که با آنها آشنایی دارند، علاقه‌مندند. آنها تصاویر حیوانات را نیز دوست دارند. افسانه‌های پریان برای کودکان جذابیت خاصی دارد. بر اساس فرضیه‌های موجود، این افسانه‌ها ابزار مفیدی برای آشنایی بی‌دردسر کودکان با جهان و تشخیص بین واقعیت و خیال هستند. افسانه‌های پریان مشوق افکار انتزاعی و تفکر خلاق در کودکان هستند.

اولین کتابهای کودک باید کوتاه و فقط دارای چند صفحه باشند، زیرا وسعت توجه کودکان خردسال کوتاه است. همچنین باید حاوی تصاویر بزرگی با جزئیات اندک باشند. بسیاری از کودکان کتابهایی را که تصاویر بزرگ دارند ولی نوشته ندارند، دوست دارند. کتابهایی انتخاب کنید که واژگان آنها برای کودک قابل فهم باشد. ممکن است کتابی چون با حروف درشت چاپ شده است آسان به نظر برسد، ولی حاوی لغات دشواری باشد. بنابراین ابتدا کتاب را به‌طور کامل مطالعه کنید تا مطمئن شوید لغات آن برای کودکان قابل فهم است.

اگر در جوی آرام و راحت برای کودک خود کتاب بخوانید، او لذت بیشتری خواهد برد. همزمان با خواندن، انگشت خود را زیر کلمات حرکت دهید، ولی کودک را مجبور نکنید به کلمات نگاه کند یا انگشت شما را دنبال کند.

کودک خود را تشویق کنید به چیزهایی که در تصاویر هستند توجه کند و اتفاقات بعدی را حدس بزند؛ و با انجام این کارها او را تحسین کنید.

اگر کودکان درخواست کرد، کتاب را مجدداً بخوانید؛ یک کتاب محبوب را می‌توان بارها و بارها خواند. بهترین راه برای سنجش میزان علاقه کودکان به یک موضوع این است که او چه مقدار راجع به آن صحبت می‌کند و چند بار خودبه‌خود به سراغ کتاب مورد علاقه‌اش می‌رود.

هر زمان که کودک شما نشان داد برای مطالعه آمادگی دارد، کتابهای آشنای مورد علاقه او را که قابل «خواندن» هستند برایش بیاورید، هرچند متن آن را حفظ کرده باشد. در سنین بالاتر، کودک شما این کلمات آشنا را در سایر کتابها می‌بیند و می‌تواند آنها را واقعا بخواند.

کتابهای جدیدی برای کودک خود تهیه کنید که داستان را با تکرار زیاد بیان می‌کنند و هریک از لغات چندین بار در آنها به چشم می‌خورد.

حتی زمانی که خود کودک توانایی کتاب خواندن را پیدا کرد، از کتاب خواندن برای او دست برندارید. با این کار، کودک شما هنوز از اینکه می‌تواند از مصاحبت نزدیک با شما برخوردار باشد، لذت می‌برد.

به کودکان بیاموزید از کتابها مواظبت کند، آنها را تمیز و مرتب نگه دارد، و داخل آنها خط نکشد.

کتابها را در اتاق کودکان روی قفسه‌های کوتاه بچینید؛ این کار او را تشویق می‌کند که کتابها را مرور کند و از نظر بگذراند. ترتیبی اتخاذ کنید که همیشه کتابهای متنوعی دم دست او وجود داشته باشد.

فعالتهای زیر نظر والدین

به‌عنوان نخستین معلم کودکان، کارهای زیادی وجود دارد که بهتر است از انجام آنها خودداری کنید. کودک خود را با روشهای مختلف تحریک کنید ولی از تحریک افراطی و اجبار بیش از حد آمادگی او اجتناب کنید. تا کودکان آمادگی پیدا نکرده است او را مجبور به انجام تکالیف درسی نکنید؛ اجازه دهید خود او راهنمایان باشد.

بسیاری از والدین درسها، کتابهای تمرین، تکالیف درسی، و کارتهای آموزشی را به‌طور زودرس و قبل از شکوفا شدن دنیای تخیلات اوایل کودکی، به‌کار می‌گیرند. زمان طبیعی برای این قبیل فعالتهای کمک‌آموزشی از سن شش یا هفت‌سالگی به‌بعد است نه زودتر. در غیر این صورت کودک خود را از سالهای بالارزش اوایل کودکی، که نقش بسیار مهمی در سلامت جسمانی و رشد ذهنی وی دارند، محروم کرده‌اید. با تلاش برای سرعت بخشیدن به رشد و تکامل کودک خود در زمانی که بسیار خردسال است، او را در معرض خطر قرار می‌دهید و هیچ‌گونه سود آشکاری که این خطر را توجیه کند وجود ندارد.

نکته مهم در همه فعالتهای این است که با کودکان دلسوز و همدل، حمایتگر، و دارای موضع غیرانتقادی باشید و او را با خوشرویی تحسین کنید و پاداش دهید. مثلاً می‌توانید بین اجازه دادن به کودک برای تماشای یک برنامه تلویزیونی یا یک فیلم ویدئویی خوب و مناسب برای کودکان، تمایز قائل شوید. اگر برایتان امکان دارد، کنار کودک خود بنشینید و راجع به آنچه در صحنه اتفاق می‌افتد گفتگو کنید. به این ترتیب نوعی گفتگوی دوطرفه و تفکر در زمان تماشای فیلم حاکم خواهد بود. البته بهترین پاداشی که به او می‌دهید بودن او در کنار شماست.

تمرینات زبانی

زبانهای کهن دنیا^۱ از این نظر که کلمات در آنها معانی متعددی دارند بسیار غنی هستند. ممکن است برای یک مفهوم، لغات زیادی با تفاوت‌های ظریف معنایی وجود داشته باشد، که کودک شما به تدریج این اختلافات ظریف را درمی‌یابد. شما می‌توانید با علاقه نشان دادن به کلمات و نحوه استفاده از آنها و میزان مفید بودن آنها به کودک خود کمک کنید. مثلاً به کلمات و نحوه استفاده از آنها و فکر کنید چند لغت مشابه برای بیان همین رنگ وجود دارد، رنگ قرمز را در نظر بگیرید و فکر کنید چند لغت مشابه برای بیان همین رنگ وجود دارد، مانند سرخ، گلی، آتشی، گلگون، و غیره. با مرور چنین فهرستی برای فرزند خود، گنجینه واژگان او را گسترش خواهید داد.

کودکان از سن خیلی پایین می‌توانند مفهوم متضاد را درک کنند، مثل داغ و سرد، بزرگ

۱. مؤلف در باره زبان انگلیسی صحبت کرده است، اما این بحث به همان اندازه یا بیشتر در مورد زبان فارسی نیز صادق است. م.

و کوچک، خوب و بد. با شروع از این نقطه می‌توانید او را با مفاهیم پیچیده‌تر مثل کلماتی که حالات روانی مابین شادی و غم را توصیف می‌کنند، از قبیل هیجان‌زده، سرخوش، شاد، راضی، آرام، متین، ساکت، گرفته، غمزده، بی‌حال، افسرده و غیره، آشنا کنید.

یک راه خوب برای افزایش معلومات لغوی کودک و نحوه توصیف احساسات وی این است که بگذارید یکی از اشیاء مورد علاقه‌اش را انتخاب کند و بگوید اگر جای آن شیء بود چه احساسی داشت. مثلاً می‌توانید یک زنگ بردارید و از کودک‌تان بپرسید اگر جای آن بود چه احساسی داشت. او ممکن است بگوید «من زنگ زدن را دوست دارم»؛ بعد می‌توانید بپرسید چه نوع زنگی را، زنگ با صدای زیر یا صدای بم؟ آنگاه، از آنجا که زنگها فلزی هستند بپرسید احساس سرما می‌کنی یا گرما؟ آیا می‌درخشی؟ آیا دوست داری کسی تو را بردارد و به صدا درآورد؟

کودکان قبل از سه‌سالگی شروع به پرسیدن می‌کنند، بنابراین شما باید از حدود همان سن از آنها پرسش کنید. البته، در ابتدا پرسشها باید بسیار ساده باشند، مثل «آن اسباب‌بازی چطور کار می‌کند»، ولی بعداً پرسشهای شما می‌تواند جستجوگرانه‌تر و در ارتباط با درک و احساس کودک‌تان از دنیای اطرافش باشد، مثل «می‌توانی یک مثال برای این موضوع بزنی؟»، «به نظر تو معنی این عبارت چیست؟». نکته مهم در اینجا این است که باید به پاسخها گوش فرا دهید. نگوئید پاسخ داده شده درست است یا نادرست، بلکه از پاسخ کودک خود برای طرح پرسشی دیگر و گسترش بحث استفاده کنید.

کودکان معمولاً علاقه زیادی به بازی جستجوی گنج و کوشش برای بردن به مفهوم سرنخهای مختلف برای رسیدن به گنج دارند. این روش ظریفی است که به وسیله آن می‌توانید کودک خود را با «رمزهای» زبانی، اختصارات، معانی نهفته کلمات، و جستجو برای مفاهیم پنهان آشنا کنید. به تدریج که کودکانتان بزرگتر می‌شوند می‌توانید رمزها را پیچیده‌تر کنید، مثلاً یک شعر ساده را انتخاب کنید و زیر حروفی که کلمات پیام را تشکیل می‌دهند، خط بکشید. همه این کارها به کودک شما کمک می‌کند که زبان، مطالعه، نوشتن، و استفاده از کلمات را به عنوان سرگرمی تلقی کند و نه تکلیف. از آن پس کودک شما می‌تواند خودش رمزهایی بسازد و به کمک دوستانش کشف رمز کند.

بازی راه ایده‌آلی برای کسب اطلاعات در سطوح مختلف است. شما می‌توانید در منزل مقررات مخصوص به خودتان را برای بازیهای مثل اسم‌فامیل و «روپولی» داشته باشید. این کار تمرین بسیار خوبی از نظر «شکستن مقررات» برای کودک‌تان محسوب می‌شود. به عنوان اولین قدم برای شکستن مقررات، باید آنها را کاملاً فهمید. آنگاه دیر یا زود کودک‌تان باید یاد بگیرند که مقررات برای تفسیر کردن است و نه همیشه برای پایبندی دقیق. این امر به کودک کمک می‌کند بفهمد در کدام موقعیتهای زندگی می‌توان مصالحه کرد و کجا امکان مانور وجود دارد. به عنوان مثال اگر اجازه دهید در بازی اسم‌فامیل از اسامی خاصی که جزئی از زبان شده‌اند، مثل ریکا و پفک استفاده شود، اما این اسمها نباید خارجی باشند، کودک شما به تدریج متوجه تفاوتهای بسیار ظریف لغات می‌شود و علاوه بر یادگیری لغات، روشتر می‌فهمد که در زندگی روزمره چه چیزهایی مجاز و چه چیزهایی غیرمجاز است.

شما از دوران شیرخوارگی به تخیل کودک خود کاملاً میدان داده‌اید ولی می‌توانید با انجام کارهای خاصی او را تشویق کنید حتی وقتی هم که شما نیستید تا او را تحریک کنید از تخیل خود استفاده کند. یکی از بهترین چیزهایی که می‌توانید به کودک خود بیاموزید نقاشی و رنگ‌آمیزی و استفاده از رنگهاست، اما مدل‌سازی با گل یا موم نیز مفید است. موم مخصوصاً مناسب است زیرا رنگی است، بوی خوبی دارد، جایی را کثیف نمی‌کند، می‌تواند بارها مورد استفاده قرار بگیرد، و به نظر می‌رسد جان‌دار است زیرا وقتی گرم می‌شود راحت‌تر شکل می‌گیرد. کافی است یک تکه موم عسل رنگی به کودک خود بدهید و بگویید آن را در دستهایش گرم کند؛ صرف تغییر شکل آن، قوه تخیل کودک را برای مدل‌سازی کردن با آن تحریک می‌کند. همزمان یک تکه موم را نیز در دستهای خودتان گرم کنید و شروع به تعریف یک داستان کنید؛ هر قدر هم این داستان ساده باشد چیزی را برای ساختن به ذهن شما خطوط خواهد داد. می‌توانید پس از پرسیدن عقیده فرزند خود، عقیده خود را نیز بیان کنید و تصمیم بگیرید چه چیزی را به اتفاق هم بسازید. حتماً کار خودتان را بعد از کودکان به پایان ببرید تا به این ترتیب به غرایز خلاق کودک خود میدان کامل داده باشید. می‌توانید از سن خیلی پایین از موم عسل استفاده کنید زیرا کودکان خردسال از جنس آن، فشردن آن، و کش دادن آن لذت می‌برند و امکانات فوق‌العاده‌ای نیز برای خیالپردازی دارد.

مدتی بعد می‌توانید کودکان را وادارید خودش اسباب‌بازیهای بسازد. همه این کارها علاوه بر خلاقیت، مهارت، عشق به زیبایی، و قدرت تشخیص و تصمیم‌گیری او را نیز تقویت می‌کند. چیزهای بسیاری وجود دارد که فرزند شما می‌تواند درست کند، بخصوص اگر شما به فعالیتهای معینی علاقمند باشید. طریقه خیاطی، گلدوزی، بافتنی، قلابدوزی، منجوق‌دوزی، عروسک‌سازی، و درست کردن هدیه‌های ساده‌ای مثل دستمال یا رومیزی برای دوستانش را به او بیاموزید. پسرها هم می‌توانند مانند دخترها این کارها را انجام دهند. مواد طبیعی زیادی وجود دارند که می‌توانید ضمن گردش خارج از خانه آنها را پیدا کنید. پوست درختان، شاخه‌های خوش‌فرم، بریده‌هایی از تنه درختان، پر پرندگان، و برگهای با اشکال جالب را جمع‌آوری کنید و در منزل با آنها تصاویر، تابلوها، و طرحهای مختلفی درست کنید. البته همیشه می‌توانید لوازم کارهای دستی و هنری را از مغازه‌ها تهیه کنید، ولی به عقیده من اگر به کودک اجازه دهید مواد کار را خودش انتخاب کند بیشتر به قوه تخیل فرزندتان میدان داده‌اید.

بسیار مفید خواهد بود که کودک شما بتواند الگوهایی از وقایع زندگی، اعم از الگوهای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری و نیز الگوهای طراحی و راهبردی، استنتاج و ترسیم کند. شما می‌توانید با استفاده از پازل‌های ساده، از سن پایین این عادت فکر کردن را در کودک تقویت کنید. از کودک خود بخواهید روی یک تکه کاغذ نقاشی بکشد و سپس از او بخواهید آن را به کمترین تعداد، یعنی دو قسمت ببرد و مجدداً با استفاده از آن دو قسمت تصویر اصلی را بسازد، و بعد آن را به بیشترین تعداد ببرد و همین کار را انجام دهد. به تدریج که کودکان بزرگتر می‌شود می‌توانید نقاشیهای مفصلتری بکشید و مانند یک پازل پیچیده آن را به قطعات بیشتری تقسیم کنید.

شما می‌توانید با خواستن از کودکان که صورتهای شاد و صورتهای غمگین بکشد (ابتدا با راهنمایی شما) به او کمک کنید تا با احساسات خود ارتباط برقرار کند و احساسات دیگران را بشناسد. سپس عکسهای افراد مختلفی را که می‌شناسد به او نشان دهید و از او بخواهید احساس افراد داخل عکس را بیان کند. این کار به کودک شما کمک می‌کند تا نه تنها احساسات مختلف را بشناسد، بلکه با دیگران همدلی کند و ارتباط نزدیکتری با آنها برقرار سازد. بعداً می‌توانید او را با روزنامه‌ها و مجلات آشنا کنید. بعضی از بچه‌ها حتی در سن هجده ماهگی به تماشای مجلات رنگی علاقه دارند و نام اشیائی را در آنها می‌گویند و به چیزهایی که نام آنها گفته می‌شود اشاره می‌کنند. در سنین بالاتر می‌توان چهره‌ها را به آنها نشان داد و سؤالهایی مانند «فکر می‌کنی آن شخص چه احساسی دارد؟» یا «چهره او چه احساسی را نشان می‌دهد؟» از آنها پرسید. آنگاه می‌توان در باره اینکه چگونه می‌توان با آنها همدردی کرد یا آنها را آرام نمود، صحبت کرد.

وقتی کودکان کمی بزرگتر شد می‌توانید آدمک‌هایی بکشید و از او پرسید وضعیتهای مختلف آنها از نظر احساسی چه مفهومی دارد. بعداً از کودک خود بخواهید آدمک‌هایی بکشد و احساسات مختلف آنها را نشان دهد.

از نقاشی برای گسترش دید کودک خود از جهان نیز می‌توانید استفاده کنید. یک فکر خیلی ساده این است که وقتی آب از دستتان می‌ریزد چه اتفاقی می‌افتد. شما و کودکان می‌توانید یک نقاشی بکشید که در آن یک ظرف آب واژگون شده و آب آن روی کف اتاق ریخته و یک حوضچه کوچک ساخته است، یا از لبه میز به صورت قطره‌ها و ترشحات درشت روی کف اتاق می‌ریزد. این نوع تمرینات حافظه کودک شما را تقویت می‌کند و ادراکات او را از دنیای اطراف عمق می‌بخشد.

هر وقت که مشغول گفتن یا نوشتن یک داستان هستید، یا زمانی که کودکان آنقدر بزرگ شده است که این کارها را خودش انجام دهد، همیشه از او بپرسید که آیا می‌توان قسمتی از داستان را به تصویر کشید. ابتدا به او کمک کنید و بعداً از او بخواهید تصویری بکشد تا آنچه را در مخیله خود دارد

تجسم کند و آن را با تصاویر نشان دهد، نه فقط با کلمات. حتی در حین گفتگو می‌توانید موضوع تصاویر ذهنی را مطرح کنید و او را وادار کنید تصویر ذهنی خود را با کلام و نه فقط با نقاشی، بیان کند.

پوشیدن لباس شخصیتها

پوشیدن لباس شخصیت‌های مختلف یکی از بهترین راه‌های تقویت قوه تخیل کودک است. با این کار کودک شما تبدیل به شخص یا موجود دیگری می‌شود و درمی‌یابد که شخص یا چیز دیگری بودن چه احساسی دارد. همچنین به این طریق کودک شما می‌تواند تسلط بر موقعیت‌هایی را که در «زندگی واقعی» در آنها ناتوان است، بازی کند و حتی با ترسها و نگرانیهای خود کنار بیاید، که به ایجاد اعتماد به نفس در او کمک می‌کند.

کار ساده‌ای که می‌توانید بکنید این است که یک صندوق لباس درست کنید که حاوی لباسها، کلاهها، زیورآلات، و کفشهای کهنه شما باشد. کودکان می‌توانند با پوشیدن و درآوردن لباسها و بازی کردن نقشهایی در بازیهای تخیلی، بخصوص اگر دوستان هم سن و سال آنها را هم برای بازی به منزل دعوت کنید، ساعتها کاملاً سرگرم شوند. از نظر عملی، کاری کنید که پوشیدن لباسها آسان باشد، روی زمین کشیده نشوند، و ریسمانهای بلندی که دور گردن بیفتد نداشته باشند.

بیشتر کودکان وسایل فرعی را مهمتر از لباسها می‌دانند و چند وسیله خاص برای آنها کافی است تا سناریوی کاملی را اجرا کنند. مثلاً می‌توانید با یک تکه مقوا تاج بسازید و روی آن فویل آلومینیومی بکشید. با بریدن چند تکه چهارگوش از پارچه نازکی مثل توری نیز می‌توانید نقاب بسازید. می‌توانید مجموعه‌ای از کلاههای مخصوص مثل کلاه ملوانی، کشاورز، پلیس، و راننده قطار درست کنید.

اسباب‌بازیهای برای کودکان نوزاد تا ۶ ماهه

کودک خردسال قادر به استفاده چندانی از دستهای خود نیست، بنابراین می‌خواهد جهان را از طریق بینایی، شنوایی، و لامسه خود تجربه کند. او دوست دارد به صورت اشخاص از نزدیک نگاه کند و اشیاء متحرک، خوشرنگ، و صدادار را ترجیح می‌دهد. با انتخاب ملحفه‌هایی که طرحهای خوشرنگ و زنده‌ای دارند و پوشاندن جورابهایی به او که طرحها یا چهره‌های شاد روی آنها نقش شده است، محیط مناسبی برای او ایجاد کنید.

برای تهیه اسباب‌بازیهای این گروه سنی با مرکز خدمات فرهنگی کودک، تلفن ۶۶۶koodak، تماس حاصل فرمایید.

(توضیحات بیشتر در صفحه ۱۹۲)

آویز بالای گهواره

قطعه‌های متحرک توجه کودک را جلب می‌کنند. آویز را در ارتفاعی نصب کنید که بتواند آن را ببیند. بهترین نوع آویز آنهایی هستند که هر چند روز یک بار قابل تعویض باشند.

اسباب‌بازیهای فشاری یا مکیدنی

حلقه‌ها و سایر اسباب‌بازیهای لاستیکی قالبی که کودک بتواند به راحتی در دست بگیرد و در دهان بگذارد.

اسباب‌بازیها یا توپهای نرم

بهترین اسباب‌بازیها از این نوع، آنهایی هستند که بدنه آنها از جنسهای مختلفی باشد.

عکسهای با پوشش پلاستیک و آینه بچه

اینها را باید از کنار تخت کودک آویزان کرد، طوری که بتواند آنها را ببیند.

جغجغه، زنگوله، عروسکهای صدا دار

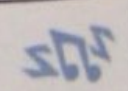
اسباب‌بازیهایی که با پرتاب کردن، زدن، فشار دادن، مکیدن، یا تکان دادن، صدا درمی آورند.

فعالیتها و بازیهای برای کودکان از نوزادی تا ۶ ماهگی

برای کودک آواز بنخوانید؛ هنگام مراقبت از او، در آغوش گرفتن، یا تکان دادن کودکان برای خواباندن او، برایش لالایی زمزمه کنید.

همراه کودک خود برقصید؛ همگام با یک موسیقی ساده تکان بخورید، زمزمه کنید، و عقب و جلو بروید. بازیهای ساده‌ای که کودکان خردسال از آن لذت می‌برند عبارت‌اند از اینکه با گرفتن از دستهای کودک او را از حالت خوابیده به نشسته بکشانید و دوباره برگردانید، نشان دادن او روی زانویتان و بالا و پایین پراندن او، و تاختن به دور اتاق در حالی که او را محکم و به نرمی در آغوش گرفته‌اید.

فعالیتهای مربوط به صداها و کلمات

بازیها و فعالیتهای بدنی

اسباب‌بازیهای برای کودکان ۷ تا ۱۲ ماهه

کودک در این سن می‌تواند مفاهیم ساده را به‌خاطر بیاورد و خودش، اجزای بدنش، و افراد آشنا را می‌شناسد. او از اشیاء مختلف خوشش می‌آید، آنها را وارسی می‌کند، داخل ظروف می‌گذارد و درمی‌آورد، و اگر پنهان شوند آنها را جستجو می‌کند. او صداها را تقلید می‌کند و کم‌کم یاد می‌گیرد که راه برود. اسباب‌بازیهای سابق را به‌اضافه وسایل زیر در اختیار او بگذارید.

برای تهیه اسباب‌بازیهای این گروه سنی با مرکز خدمات فرهنگی کودک، تلفن ۶۶۰۰۰۰۰۰، تماس حاصل فرمایید.

(توضیحات بیشتر در صفحه ۱۹۲)

جغجغه‌های پایه‌دار

می‌توان آن را روی میز غذاخوری یا صندلی کودک گذاشت تا تشویق شود به آن ضربه بزند.

کتابهایی از جنس مقوای ضخیم، پارچه، یا وینیل

این کتابها باید حاوی تصاویر بزرگ و ساده باشند و از موادی درست شده باشند که با در دست گرفتن، تکان دادن، و جوییدن کودک خراب نشوند.

توپ

توپهایی با اندازه‌های مختلف، هم سفت و هم نرم، برای این مناسب است.

اسباب‌بازیهای متحرک

ماشینها یا جانورانی که روی چرخهای لاستیکی یا چرخهای بزرگ پلاستیکی حرکت می‌کنند.

مکعبهای بزرگ و نرم

می‌توان برای ساختمان‌سازی و نیز فشار دادن و پرتاب کردن از آنها استفاده کرد.

حیوانات عروسکی

پارچه‌ای

بایستی محکم باشند و اجزای آنها از هم جدا نشود.

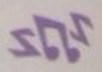
سطل، لیوان، و اسباب‌بازیهای شناور

می‌توان از آنها در حمام و برای سایر شکل‌های آب‌بازی استفاده کرد.

فعالیتها و بازیهای برای کودکان ۷ تا ۱۲ ماهه

شامل دیدن در لوله‌های کاغذی خالی، تقلید صدای حیوانات، و خواندن آوازه‌های کودکانه

فعالیت‌های مربوط به
صداها و کلمات

بازیهای فعالانه‌تری مثل سواری دادن بر پشت و بالا بردن روی پاها برای بیشتر کودکان در این سن لذت‌بخش است. می‌توان بازی توپ غلتاندن با کودک را آغاز کرد. بازیهای پنهان‌کردنی مثل دالی و گل‌یاپوچ حس کنجکاوی او را ارضا می‌کنند (در بازی گل‌یاپوچ شیء را طوری در دستتان پنهان کنید که به‌سادگی قابل پیدا کردن باشد و بگذارید دست درست را انتخاب کند؛ وقتی درست حدس زد او را تحسین کنید).

بازیها و فعالیت‌های
بدنی

به هم زدن قابلمه و درپوش آن، زدن قاشق‌های چوبی به ته قابلمه (می‌توان برای کاهش صدا دور قاشق‌ها نوار چسب پیچید)؛ الک کردن آرد به مقدار کم؛ پر کردن قوطیهای فلزی و جعبه‌ها با گیره‌های چوبی لباس یا مکعبها، برای کودک سرگرم‌کننده است و در زمینه تولید صدا به او درس می‌دهد.

بازیهای داخل یا خارج
منزل

اسباب‌بازیهای برای کودکان ۱۲ تا ۱۸ ماهه

کودک در این سن و سال، چون بر راه رفتن مسلط شده است، دوست دارد دنبال شما راه بیفتد و کارهایتان را تقلید کند. همچنین از آنجا که تا حدودی در استفاده از دستانش مهارت یافته است، از ور رفتن با چیزهایی که تواناییهای دستی او را می‌طلبد بیش از هر کار دیگری خوشحال می‌شود. همچنین با توانایی صحبت کردن و درک بعضی از کلمات و مفاهیم، از گوش دادن به داستانها لذت می‌برد.

برای تهیه اسباب‌بازیهای این گروه سنی با مرکز خدمات فرهنگی کودک، تلفن ۶۶koodak، تماس حاصل فرمایید.

(توضیحات بیشتر در صفحه ۱۹۲)

کتاب

بهترین کتابها، آنهایی هستند که جنسهای مختلف و تصاویر خوشرنگ داشته باشند.

وسایل نقلیه

باید دارای ظاهری پیچیده‌تر باشند و از چوب یا لاستیک ساخته شده باشند.

پازلها

باید با برآمدگی داشته باشند که برداشتن قطعات آنها آسان باشد، و یا از چند قطعه خیلی بزرگ که کنار هم گذاشتن آنها آسان باشد، تشکیل شده باشند.

لوازم رنگ آمیزی

این لوازم نیاز کودک شما را به خط‌خطی کردن برآورده می‌سازند.

اسباب‌بازیهای روی هم چیدنی

حلقه‌ها یا مکعبهای روی هم گذاشتنی سبب تقویت مهارتهای دستی و تجسم فضایی می‌شوند.

اسباب‌بازیهای هل دادنی و کشیدنی

آنهايي که ريسماني برای کشیدن یا دسته‌ای برای هل دادن دارند و چرخ‌دستیهایی برای پر و خالی کردن، بهترند.

اسباب‌بازیهای درهم‌رونده

این اسباب‌بازیها را می‌توان روی هم چید یا به هم چفت کرد، می‌توان از قطعه‌های بزرگتر به عنوان محفظه‌ای برای قطعه‌های کوچکتر استفاده کرد.

فعاليتها و بازیهای برای کودکان ۱۲ تا ۱۸ ماهه

فعاليتهاي مربوط به صداها و کلمات

بازیها و فعاليتهاي بدنی

فعاليتهاي هنری

بازیهای داخل یا خارج منزل

به خواندن شعرهای کودکانه که برای رشد زبانی کودک بسیار مناسب‌اند ادامه دهید و با استفاده از نحوه بیان بزرگسالان و نه «زبان کودکان» تا می‌توانید با کودکان حرف بزنید.

بازیهای با حرکات ساده مثل اتل متل توتوله، دس‌دسی، قطاربازی، و قایم‌باشک (کاری کنید که شما را به راحتی پیدا کند) برای مصرف بخشی از انرژی اضافی کودک مناسب‌اند.

خمیربازی، رنگ‌آمیزی، و نقاشی تحت نظر شما قابل انجام است. از سمی نبودن تمام مواد مطمئن شوید یا از دستورالعملهای صفحات ۱۳۰ تا ۱۳۳ برای تهیه مواد استفاده کنید.

جعبه شن و لگن آب ساعتها سبب سرگرمی کودک می‌شوند. ظروف و پیمانه‌های خانگی، حباب‌ساز خانگی (به صفحات ۱۳۰ تا ۱۳۳ مراجعه کنید) یا اسباب‌بازیهای تجارتي در اختیار کودک خود قرار دهید.

اسباب‌بازیهای برای کودکان ۱۸ ماهه تا ۲ ساله

کودک تا سن دوسالگی علاقه‌ای به مشارکت با دیگران ندارد، هرچند معمولاً دوست دارد با دیگران بازی کند. او زمان بیشتری را به تنهایی صرف بازی با اسباب‌بازیهای می‌کند که بدون کمک دیگران از عهده بازی با آنها برمی‌آید، بخصوص اسباب‌بازیهای که بازی با آنها به صورت تقلید از حرکات بزرگسالان است.

برای تهیه اسباب‌بازیهای این گروه سنی با مرکز خدمات فرهنگی کودک، تلفن ۶۶۰۰۰۰۰۰، تماس حاصل فرمایید.

(توضیحات بیشتر در صفحه ۱۹۲)

عروسک

عروسکهای انتخاب کنید که کودک بتواند به حمام ببرد و لباسهایشان را درآورد و به تنشان کند.

اسباب‌بازیهای چکش کاری

اسباب‌بازیهای مثل میز نجاری با گیره‌های چوبی باعث تقویت قدرت هماهنگی کودک می‌شوند و انرژی اضافی او را مصرف می‌کنند.

اسباب‌بازیهای جور کردنی و نخ کردنی

اسباب‌بازیهای که در آنها قطعه‌هایی با شکلهای مختلف باید در جای مناسب قرار داده شوند و قرقره‌هایی که می‌توان نخ را از میان آنها رد کرد (بالا سمت چپ)، تشخیص شکلهای مختلف را آموزش می‌دهند و سبب تقویت مهارتهای دستی کودک می‌شوند.

صداها ضبط شده

کودکان صدای حیوانات، انسان، و ترانه‌های کودکانه را خیلی دوست دارند.

خمیر بازی

وسایل شکل سازی نرم موجب فعالیت هنری متنوع توسط کودک می شوند (به دستورالعملهای صفحات ۱۳۰ تا ۱۳۳ مراجعه کنید).

اسباب بازیهای چرخدار یا کشیدنی

بهترین انتخاب، انواعی است که بتوان هم داخل و هم خارج از منزل به کار برد.

اسباب بازیهای موزیکال

از انواع ساده این اسباب بازیها می توان برای همراهی با ترانه های کودکانه یا بازی با خود آنها استفاده کرد.

تلفن اسباب بازی

این اسباب بازی نیاز کودک به گفتگو و سایر بازیهای لغوی را ارضا می کند.

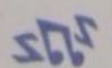
فعالیتها و بازیهای برای کودکان ۱۸ ماهه تا دو ساله

کتابهایی را که کلمات بیشتری دارند، بخصوص آنهایی که متن آهنگین دارند، با صدای بلند برای کودک بخوانید؛ داستانهایی بسازید که کودکان قهرمان آن باشد.

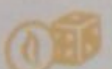
بازیها و آوازهایی که با حرکت همراه هستند، مثل عموزنجیرباف و اتل مثل توتوله سرگرم کننده هستند، و می توان آنها را با سایر کودکان نیز بازی کرد.

نقاشیهای چسباندنی (کولاژ) با استفاده از کاغذ، پلی استیرن، نخ، برنج، پارچه، و سایر مواد؛ نقاشی با انگشت، و مدل سازی ساده همگی مشوق کودک به تلاش و فعالیت هستند. حتما کودک را هنگام انجام این کارها تحت نظارت داشته باشید.

فعالیتها و بازیهای مربوط به صداها و کلمات

بازیها و فعالیتها و بدنی

فعالیتها و هنری

اسباب‌بازیهای برای کودکان ۲ تا ۳/۵ ساله

در این سن استقلال، کنترل زبان، و مهارتهای جدید کودک روز به روز افزایش می‌یابد. با این حال باید کاملاً مواظب او باشید زیرا هنوز معنی احتیاط را به‌خوبی نمی‌فهمد. او دوست دارد چیزهایی را روی هم بچیند و واژگون کند، و به هم بچسباند و جدا کند؛ او از هر چیزی که تواناییهایش را بیازماید لذت می‌برد.

برای تهیه اسباب‌بازیهای این گروه سنی با مرکز خدمات فرهنگی کودک، تلفن ۶۶۰۰۰۰۰۰، تماس حاصل فرمایید.

(توضیحات بیشتر در صفحه ۱۹۲)

انواع اسباب‌بازیهای ساخت و ساز
این نوع اسباب‌بازیها ساعتها کودک را سرگرم می‌کنند.

رنگ لعابی یا آبرنگ و قیچی

اکنون کودک می‌تواند برای انجام کارهای ظریفتر تلاش کند. هر بار فقط چند رنگ در اختیار او بگذارید. دقت کنید لبه قیچی کند باشد.

لوازم و لباسهای خیالی

بازیهای مثل «دکتر بازی»، «پلیس بازی» و غیره با لباسها و وسایل خیالی مربوطه، سبب تحریک قوه تخیل کودک می‌شوند.

اسباب‌بازیهای دستی

در این سن می‌توان از اسباب‌بازیهایی که به حرکات ظریف دست نیاز دارند، استفاده کرد.

بازیهای ساده و پازل‌های با قطعات بزرگ

پازل‌هایی انتخاب کنید که موضوعات آشنا داشته باشند و کودک بتواند به تنهایی یا همراه با شما آنها را درست کند.

ابزارها و وسایل خانه‌داری

هنگام کار کردن، به کودکان اجازه دهید همراه شما باشد تا به آن عادت کند.

فعالیتها و بازیهای برای کودکان ۲ تا ۳/۵ ساله

بازیهای الفبایی و شمارشی انجام دهید و لطیفه‌های ساده و جملاتی را که تلفظ آنها دشوار است (مثل «امشب شب سه‌شنبه‌س») به او یاد دهید.

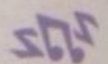
فعالیتها و بازیهایی که محور آنها موسیقی است، مثل بازی که بچه‌ها همراه با موسیقی دور تعدادی صدای می‌چرخند یا چیزی را دست به دست می‌دهند تا وقتی که موسیقی متوقف شود، و بازیهای مستلزم تقلید، مثل تپلی می‌گه (هرکی همچنین نکنه چوب می‌خوره) اکنون در حد توان کودک شما می‌باشند.

در این سن می‌توان کودک را با نقاشی پاشیدنی (نقاشی با پاشیدن رنگ بر روی بوم یا کاغذ)، مدادسای (قرار دادن شینی مانند سکه در زیر کاغذ و کشیدن مداد بر روی کاغذ تا نقش آن شیء بر روی کاغذ بیفتد)، و کوبیدن دوزی آشنا کرد. همچنین می‌تواند چاپ با سیبزمینی و ساخت مهرهای ساده با هویج و اسفنج را انجام دهد.

کارهای ساده آشپزی مانند کار توزین ترکیبات غذا، بریدن و تزیین شیرینیها و ساندویچها، تزیین غذا با برشهای میوه، یا چیدن سفره را از کودک بخواهید و در این کارها او را به گرمی تشویق کنید. فعالیتهای مربوط به طبیعت مانند بحث در باره طلوع و غروب آفتاب، رنگین‌کمان، و ستاره‌ها، جمع‌آوری برگها و گلها، کاشتن بذر گیاهان یا رویاندن قلمه، به کودک در درک دنیای خود کمک می‌کند.

مراجعه به کتابفروشی و کتابخانه بایستی از این سن شروع شود. اجازه دهید کودکان کتابهایی با داستانهای ساده و تصاویر بزرگ انتخاب کنند.

فعالیتهای مربوط به
صداها و کلمات

بازیها و فعالیتهای
بدنی

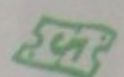
فعالیتهای هنری

بازیهای داخل یا خارج
از منزل

بازدیدها

اسباب‌بازیهای برای کودکان ۳/۵ تا ۵ ساله

در این سن با هم بازی کردن و فعالیتهای مشترک با سایر کودکان اهمیت دارد و کودک شما نسبت به خیلی از چیزها حقیقتاً کنجکاوی نشان می‌دهد. او زیاد پرسش می‌کند و می‌خواهد مهارتهای بدنی خود را بیازماید. گستره توجه او آنقدر طولانی شده است که بتواند برای مدتی خود را با فعالیتهای مختلف سرگرم کند.

برای تهیه اسباب‌بازیهای این گروه سنی با مرکز خدمات فرهنگی کودک، تلفن ۶۶۶koodak، تماس حاصل فرمایید.

مجموعه‌های ساختمانی و ماشینهای کوچک

(توضیحات بیشتر در صفحه ۱۹۲)

در این سن اسباب‌بازیهای با قطعه‌های کوچکتر و واقعی‌ناتر را می‌توان به کودک داد.

تابلوهای مغناطیسی یا پارچهای

این تابلوها برای چیدن حروف، اعداد، و تصاویر مناسباند.

مدلهای کوچک از چیزهای واقعی

خواروبار فروشی
اسباب‌بازی، اثاثیه خانه
عروسکی، و ماشینهای
باری و مسافری
اسباب‌بازی مشوق
بازیهای تخیلی هستند.

اسباب‌بازیهای ورزشی

می‌توان از پرتاب حلقه، توپ،
گوی و چوگان، و بولینگ هم
در داخل و هم در خارج از
منزل استفاده کرد.

کتاب

کتابهای خواندنی با تصاویر برجسته و کتابهای پیچیده‌تر، کتابهایی که جاهای خالی برای پر کردن دارند، کتابهای تمرین برای نوشتن و حساب، و نیز کتابهای علمی ساده، انتخابهای خوبی هستند.

دستگاه ضبط صوت

برای پخش ترانه‌ها و داستانهای مورد علاقه کودک. جنس آن باید محکم باشد.

ذره‌بین و دوربین

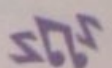
این وسایل و سایر دستگاههای ساده علمی به کودک بینشی در مورد دنیایی دیگر می‌دهند.

فعالیتها و بازیهای برای کودکان ۳/۵ تا ۵ ساله

به عنوان نوعی بازی ریاضی پیش دبستانی، شعرها و آوازه‌های مربوط به اعداد و شمارش را زیاد به کار ببرید.

فعالیتهای مربوط به
صداها و کلمات

انواع ساده بازیهای تخته‌ای مثل فرقه بازی، تاس ریختن، و حرکت دادن مهره‌ها، و نیز بازیهای که با ورق انجام می‌شود در این سن برای کودک دوست‌داشتنی هستند.

بازیها

ساختن نقابهای ساده و عروسکهای دستی از پاکتهای کاغذی، جوراب، و پارچه از کارهایی است که کودکان در این سن می‌توانند انجام دهند. با استفاده از مقوا و کارتن، لوله، و کاغذ چیزهایی مثل اثاثیه منزل، وسایل نقلیه، و خانه اسباب‌بازی بسازید.

فعالیتهای هنری

به تدریج می‌توانید کودک خود را به سینما، تئاتر، و موزه‌هایی که بخشهایی برای کودکان دارند ببرید؛ اکنون که کودک شما آنچه را که می‌بیند درک می‌کند، این مکانها برای او هیجان‌انگیز خواهند بود. اگر کودک خود را پیشاپیش برای آنچه که خواهد دید آماده کنید، بازدید از باغ وحش به نوعی فعالیت آموزشی تبدیل خواهد شد.

بازدیدها

اسباب‌بازی‌هایی برای کودکان ۵ تا ۷ ساله

کودک مدرسه‌رو علاقه روزافزونی به خواندن، نوشتن و جمع‌های ساده نشان می‌دهد. او همچنین در مورد جهان و طرز کار آن کنجکاو است و دوست دارد در فعالیتهای بزرگسالان دخالت کند. او همچنین علاقه بیشتری به فعالیتهای اجتماعی دارد و دوست دارد برای انجام کارهایی با دوستانش برنامه‌ریزی کند.

برای تهیه اسباب‌بازی‌های این گروه سنی با مرکز خدمات فرهنگی کودک، تلفن ۶۶koodak، تماس حاصل فرمایید.

(توضیحات بیشتر در صفحه ۱۹۲)

عروسک‌های لباس‌دار

عروسک‌هایی که دارای انواع لباس‌های قابل تعویض و وسایل جانبی هستند وسیله ساعت‌ها بازی را برای کودک فراهم می‌آورند.

نمونه‌های کوچک از دستگاه‌های بزرگسالان

صندوق پول‌شمار، ماشین تحریر، و کامپیوتر اسباب‌بازی و غیره برای بازی‌های تقلید از بزرگسالان.

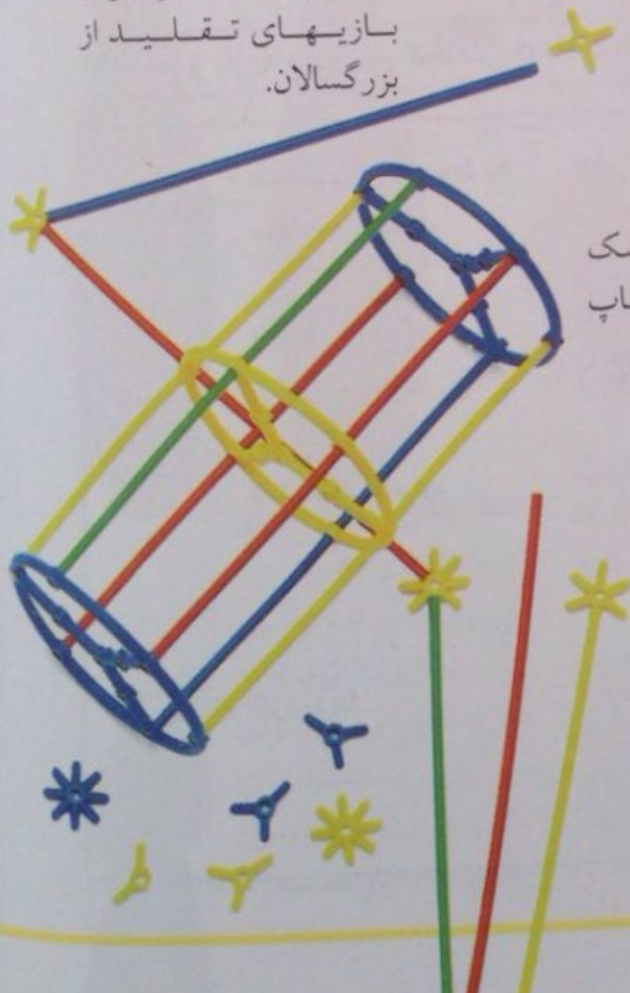
دوربین عکاسی ساده

می‌توان از آن برای ضبط خاطرات و فعالیتهای روزانه استفاده کرد.

کاردستی‌های ساده

کودک در این سن از خشک کردن گل، بافتنی، و چاپ کردن لذت می‌برد.

قطار

قطارهای برقی یا کوکی
اسباب بازی خوبی برای
کودک است.

کتاب

کتابهای آموزش عملی، کتابهایی که
فصلهای مختلف دارند، و کتابچه خاطرات
برای این گروه سنی جذابیت دارند.

آلات موسیقی

ضبط صوت، ساز دهنی، گیتار و غیره توانایی
کودکان در موسیقی را تقویت می کنند.

بازیهای تخته ای

بازیهایی که با تاس انجام می شوند یا نیاز به شمارش
دارند به رشد تواناییهای عددی کودکان کمک می کنند.

فعالیتها و بازیهای برای کودکان ۵ تا ۷ ساله

در این سن، فعالیتهای هنری می تواند شامل کارهای پیشرفته تری مثل تهیه آلبوم از
بریده نشریات، جمع آوری تمبر یا سکه، و غیره باشد.

فعالیتهای هنری

می توان فعالیتهای مربوط به طبیعت شامل جمع آوری گونه های برگها، گلها، و غیره،
و ساختن تابلو با چسباندن گلبرگهای خشک شده بر روی مقوا را انجام داد. بازیهای
«تقلیدی» مثل فراهم کردن دفتر کار کوچکی برای کودک حاوی دستگاه منگنه،
سوراخ کن، کاغذ، خودکار، گیره کاغذ، و پوشه به کودک شما امکان می دهد کار
بزرگسالان را تقلید کند؛ یا می توان یک مغازه کوچک با مقداری کالا، لوازم بسته بندی،
و مقداری پول برای او درست کرد.

بازیهای داخل یا خارج از خانه

